

Werkwijze.

De methode, waarop wij ons voorstellen de mollusken inventarisatie ter hand te nemen, is, zooals reeds gezegd, analoog aan die van het IVON voor de planten toegepast. Een artikel van de hand van den secretaris van dit instituut, den heer J.G. Sloff, in het Januari 1937 nummer van De Levende Natuur, geeft hiervan een duidelijk beeld.

Deze werkwijze, in 1902 voor planten het eerst ontworpen door Dr. J.W.C. Goethart en W.J. Jongmans, komt hierop neer, dat we onze vindplaats van een soort aangeven door een getal, het nummer van een hokje. De kaart van Nederland is volgens een bepaald systeem in hokjes verdeeld, zgn. kwartierhokjes, die ieder een bepaalde aanduiding hebben. Geven we dus op, dat we een bepaald soort in hokje zóóveel vonden, dan hebben we geen absolute plaatsbepaling gegeven, maar binnen een zekere afstand (ongeveer een kwartier gaans) moeten we deze terug kunnen vinden. Daarmee zijn we dan niet meer afhankelijk van grenzen van wisselende grootte of grensveranderingen. Zijn we nu in een bepaald gebied, een bepaald hokje, dan noteeren we op een speciaal formulier allereerst het hoknummer, de datum en verzamelaar. Al verzamelend of thuis na nauwkeurige determinatie, geven we op het formulier door doorstreping aan welke soorten we in dat hokje vonden. Alle vondsten, ook de allergewoonste, worden dus genoteerd.

Zoo nu en dan stuurt U deze ingevulde hoklijsten in duplo op aan den secretaris, Dr. F.P. Koumans, p.a. Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie te Leiden. Deze hoklijsten worden dan na controle zorgvuldig opgeborgen om later verwerkt te worden. De controle bestaat hierin, dat enkele bevoegde personen nagaan of de vondsten waarschijnlijk zijn. Is er een vondst bij, die om de een of andere reden niet te vertrouwen is, dan wordt die onherroepelijk verworpen, daar we natuurlijk slechts honderd procent zekere waarnemingen mogen vastleggen. Het is daarom van het grootste belang, dat U nauwkeurig werkt en materiaal bewaart, opdat het voor controle opgevraagd kan worden. Zelfs schijnbaar onbelangrijke gegevens zullen vaak gecontroleerd moeten worden, bewaart dus veel van wat U vindt met de vereischte gegevens! Is het materiaal na controle geretourneerd, of nadat U bericht hebt gehad, dat Uw gegevens goedge-

keurd zijn, kunt U eventueel het verzamelde weer wegdoen, hoewel Uw collectie daarvan geen voordeel heeft. Zooals U dus ziet, behoeft U niets van Uw materiaal af te staan. U noteert slechts op de betreffende formulieren wat U vond. Hebt U verschillende hokjes bezocht, dan stuurt U van elk hokje twee formulieren aan ons in. Voor U zelf kunt U een derde bewaren, waarop bij een volgend bezoek aan dat hokje de nieuwe vondsten kunnen worden aangeteekend. Te gelegener tijd stuurt U dat exemplaar weer op, nadat we de nieuwe gegevens op Uw duplo lijsten hebben overgenomen krijgt U deze derde lijst weer terug. Al Uw gegevens worden door Dr. Henrard en Mej. van Benthem Jutting gecontroleerd. Kunt U de exemplaren van een dubieuze opgave niet ter revisie opsturen, dan moet deze opgave helaas verwaarloosd worden. U krijgt dus bericht, dat Uw gegevens gecontroleerd zijn. Dus ieder kan zijn vondsten op deze wijze verwerken, zooals U begrijpt, kunt U ook al Uw oude gegevens op hoklijsten invullen, wanneer de nauwkeurige vindplaats bekend is.

De hoklijsten zijn dus formulieren, waarop U hoknummer, data (!, U kunt meerdere bezoeken aan één hokje samenvatten) en Uw naam invult. U vindt op deze formulieren zooveel mogelijk alle soorten, die tot nu toe gevonden zijn in Nederland. Alleen fossielen zijn niet opgenomen, we hebben immers de bedoeling de verspreiding na te gaan van de recente soorten.

We noteeren slechts, en dat is feitelijk een nadeel van deze werkwijze, of we een soort vonden, niet of we één of vele exemplaren verzamelden. Wel kan men door verschillende teekens aangeven of het soort levend is gevonden of dood. Het maakt daarbij nog verschil of het levend is aangevoerd of op de plaats leeft. Vele zee-mollusken worden immers levend op het strand geworpen, slechts enkele leven op het strand. Verder is dood gevonden nog verdeeld in dood maar met resten van de weeke deelen, w.o. ook een ligament, en de schaal zonder verdere dierresten. U vindt inliggend een exemplaar van de hoklijst, waarop ook de verschillende teekens zijn aangegeven, die men bezigen moet.

In het vierkantje, het bezochte hokje, schetst U even met een paar lijnen enkele oriëntatie-punten, en het traject van Uw wandeling door dit hok. Verder ziet U, dat de soorten (uitgezonderd Anodonta) streng alphabetisch gerangschikt zijn, en dat van de geslachten waarvan maar één soort voorkomt, alleen de genusnaam opgegeven is. De soortsnamen zijn dus alleen opgenomen, wanneer er meerdere soorten in een geslacht zijn. We moeten er nadrukkelijk op wijzen, dat men de juiste naam doorstreept, en wel zoo, dat voor éénsoortige geslachten de geslachtsnaam, maar voor meersoortige alleen (!) de soortnaam wordt doorgestreept. Ook in die gevallen waar, om vergissingen te vermijden, bij een éénsoortig geslacht toch de soortnaam is gegeven, moet men alleen de soortnaam doorstrepen. Bij het geslacht *Montacuta* bijvoorbeeld moet *ferruginosa* worden doorgestreept, als U dit schelpje vond. Streept U *Montacuta* door, dan weten wij niet of U bedoelt *M. bidentata* = *Mysella bidentata*, of *M. ferruginosa*. De soort *bidentata* was immers algemeen

bekend als *Montacuta*, maar thans is deze in het genus *Mysella* geplaatst. Hierbij raken we aan een moeilijkheid. Welke namen moesten we gebruiken op de hoklijst? Na rijp beraad zijn we tot de benamingen overgegaan, die tegenwoordig veel gebruikt worden. Voor de zee-mollusken is met enkele uitzonderingen de nomenclatuur gevolgd van R. Winckworth in *The British Marine Mollusca* (Journ. of Conch. vol. 19 211) Voor de land- en zoetwater is gebruik gemaakt van P. Ehrmann *Weichtiere in Fauna Mitteleuropas*, eveneens met verschillende afwijkingen.

U zult vele nieuwe namen aantreffen, of verwarring wekkende omzettingen. Wij raden U daarom ten sterkste aan van elke gedetermineerde soort in de hierachter gegeven lijst na te gaan die op de hoklijst vermeld staat. Er zijn vele voetangels in deze materie! Zoo bijvoorbeeld bij het genus *Viviparus*. Past U op met *Anomia ephippium* (deze is zeldzaam!, zeer vaak is het *Heteranomia squamula*!), *Pecten*, *Pholas*, *Solen*, *Turritella*; de laatste vier hebben slechts één soort! Met de lijst van Nederlandsche recente mollusken en hun voornaamste synoniemen achter in dit nummer kunt U echter de naam bij U in gebruik, omzetten in onze nomenclatuur. Reeds vrij vlug zult U de veranderingen onder de knie hebben. De juiste namen zijn in deze lijst onderstreept en van auteursnaam voorzien. Deze namen vindt U op de hoklijst. Alle andere auteursnamen zijn weggelaten, behoudens enkele gevallen waar meerdere auteurs verschillende soorten onder één naam brachten, zooals bijvoorbeeld *Loligo media*. Met deze naam bedoelde Linné een ander soort dan de tegenwoordige *Alloteuthis subulata*. Anderen echter bedoelen er wel genoemde soort mee.

U zult zien, dat enkele gevallen ternair zijn benoemd, d.w.z. dat er drie namen zijn opgegeven, de genusnaam, de soortnaam en de ondersoorts-, subspecies-, naam. Zijn ze ook in deze vorm op de hoklijst opgenomen, dan moet U alleen (!) de derde naam doorstrepen als U de ondersoort vond. Bent U niet zeker van Uw ondersoort, dan kunt U de tweede (soortnaam) doorstrepen, maar dat zegt niet genoeg. Bijvoorbeeld *Littorina saxatilis*. Streept U *saxatilis* door, dan wil dat zeggen, dat U de soort vond. Streept U echter de tweede van *saxatilis saxatilis* door, dan wil dat zeggen, dat U de ondersoort *saxatilis* vond. Vond U de subspecie *tenebrosa*, dan streept U dus *tenebrosa* door. Streept U de bijbehorende *saxatilis* door dan zegt dat alleen, dat U de soort vond! We zien daar opgenoemd: *saxatilis rudis*, *saxatilis saxatilis*, *saxatilis tenebrosa*, de eerste, derde en vijfde naam, allen *saxatilis*, wordt dus in de regel niet doorgestreept, wel echter de tweede, vierde en zesde, resp. *rudis*, *saxatilis* en *tenebrosa*. In dit geval zal de vierde (*saxatilis*) ook zelden doorgestreept worden, daar de typische soort, d.w.z. de ondersoort *saxatilis* zeldzaam is.

Vindt U een soort, die niet op de hoklijst is vermeld, dan kunt U dat op de bedrukte zijde (!) bijschrijven.

Eén punt moeten we nog uitvoerig behandelen, de kwartierhokjes.

We zagen dus, dat we hoknummer, data en verzamelaar noteeren in

het veld of thuis. De nauwkeurig gedetermineerde soorten weten wij op de juiste wijze door te schrappen op de hoklijst. Maar hoe vinden wij het hoknummer? Goethart en Jongmans zijn op de volgende wijze aan deze verdeeling gekomen. Uitgegaan werd van de stafkaart 1:50.000 van de Topografische dienst. Deze kaarten, die verkrijgbaar zijn bij genoemde Dienst, zijn verdeeld door eenige vouwen (7 verticaal en 1 horizontaal) in 16 deelen. De kaart van Nederland is in 62 dergelijke bladen verkrijgbaar, waarvan 50 volle bladen en 12 halve bladen. Ook de volle zijn in halve bladen verkrijgbaar. De Topografische dienst nummerde deze van 1-62, maar Goethart en Jongmans nummerden ze met de letters G-V en de cijfers 1-8, al naar de horizontale en verticale rij waar het blad op ligt. Zoo ligt Amsterdam in M4, Arnhem in P6, den Haag in N3, enz. Elk blad stelt 25 bij 40, elk halve blad 25 bij 20 km. voor.

Zooals gezegd, zijn deze bladen door vouwen in 16 deelen verdeeld, resp. 8. Elk zoo'n deel is een uur gaans breed en drie uur gaans hoog. Goethart en Jongmans verdeelden deze deelen door twee horizontale lijnen in drie gelijke deelen, de heele kaart 1:50.000 wordt dan door de vouwen en lijnen verdeeld in 48 gelijke deelen van één uur gaans breed en hoog. Precies zijn deze zgn. uurhokken 4180 bij 5000 m. Zoo'n uurhok krijgt weer een bepaalde aanduiding. Al naar de horizontale en verticale rij worden ze genummerd van 1-8 en 1-6. Een uurhok in de derde verticale rij en tweede horizontale krijgt dus de aanduiding 2 en 3, dus 23, niet 32! In de achtste verticale en vijfde horizontale rij dus 58. Een kaartblad in uurhokken verdeeld ziet er dus als volgt uit:

11	12	13	14	15	16	17	18	Een bepaald hokje op het blad R3 krijgt dan de
..	..	..	..	..	..	..	..	aanduiding R3 52.
21	22	23	24	25	26	27	28	Zoo'n uurhok wordt nu weer verder verdeeld.
..	..	..	..	..	..	..	..	Eerst in vieren door een kruis. We krijgen
31	32	33	34	35	36	37	38	dan de halfuurhokjes, resp. $\frac{1}{3} \frac{2}{4}$
41	42	43	44	45	46	47	48	
..	..	..	..	..	..	..	..	
51	52	53	54	55	56	57	58	
..	..	..	..	..	..	..	..	
61	62	63	64	65	66	67	68	

Elk halfuurhokje op de zelfde wijze in vieren met dezelfde nummering geeft dan de verdeeling van een uurhok in kwartierhokjes:

11:12	21:22
13:14	23:24
31:32	41:42
33:34	43:44

Elk uurhok telt dus 16 kwartierhokjes, elk 1045 bij 1250 m. Elk stafkaartblad telt er dus 568, heel Nederland ruim 26.000.

Voor een bepaald hokje krijgen we dan bijvoorbeeld de aanduiding R5, 52, 23, respectievelijk voorstellend het blad, het uurhok en het kwartierhok. Voor we dus een terrein gaan bezoeken, brengen we op de stafkaart dit raster aan, om dan in het terrein direct te kunnen aflezen in welk hokje we ons bevinden; dit noteeren we op de hoklijst, die we om een stuk carton of metaal van dezelfde afmeting, als onderlegger, vouwen. In het terrein strepen we dan de vondsten waar we zeker van zijn direct met potlood aan. Vinden we eerst een dood ex., dan een levend van dezelfde soort, dan is zonder knoeien het doorstreep-teeken te veranderen, daarom is het

teeken voor een levende vondst het ingewikkeldste. Thuis determineeren we de rest en we zetten de gegevens in triplo in inkt. Twee exemplaren stuurt U ons. Een wordt er opgeborgen op een veilige plaats, het andere op een andere plaats. Dit voor de zekerheid. Stel dat één enkel ex. bij de controle of bewerking wegraakte dan zou al Uw werk verloren zijn. Wanneer er vele lijsten binnenkomen is het natuurlijk geen doen voor ons om alle in duplo te maken. Daarom ontvingen we graag twee exemplaren. Het derde houdt U voor Uzelf.

Om vergissingen uit te sluiten zal het opbrengen van het kwartier-raster op de stafkaart door ons gebeuren. Zend Uw kaarten daartoe aan den secretaris, of direct aan S.J. Geerts, van Stolkweg 11, den Haag, die dit graag even voor U doet. Ook 1:25.000 kaarten van de Topografische dienst kunnen voorzien worden van deze verdeeling. Hoe, zullen we hier niet uiteen zetten, daartoe zouden we een kaartje als voorbeeld moeten geven.

We krijgen dus op den duur een archief van hoklijsten, van elk hokje in Nederland, waarop we direct kunnen zien wat in een bepaald hokje is gevonden. Later dient dit omgewerkt te worden op kaartjes, voorstellend een bepaald stafkaartblad, waarop van een bepaalde soort door stippen is aangegeven in welke kwartierhokjes van dat kaartblad deze soort is gevonden. Elk soort krijgt dus voor elk stafkaartblad een kaartje. Deze worden weer verzameld op kaartjes van Nederland, voor elk soort dus weer een kaartje. Wilt U er meer van weten leest U dan het artikel van Sloff in de Levende Natuur (zie boven).

Vatten we dus samen hoe U te werk dient te gaan om Uw vondsten, oude of nieuwe, algemeene of zeldzame, op deze wijze te verwerken:

1. Lees dit nummer tot U geen moeilijkheden meer hebt.
2. Stuur Uw kaarten van het te bezoeken terrein op aan S.J. Geerts, van Stolkweg 11, den Haag. Heeft U geen kaart dan kunt U bij hem informeeren naar het hoknummer van een bepaalde plaats, mits U duidelijke aanduidingen kunt geven.
3. Koop bij den secretaris, Dr. F.P. Koumans of bovengenoemde, hoklijsten (minimaal 50) à $\frac{1}{2}$ cent per stuk. (Dit om nieuwe oplagen te bekostigen) Het secretariaatsadres is Rijksmuseum v. Nat. Hist. te Leiden.
4. Noteer hoknummer, datum en naam op formulier, dat U verder met potlood invult (zie boven). Schets Uw wandeling in het vierkant.
5. Determineer nauwkeurig alle onbekenden en onzekereren. Vul dan de lijst voor ons in duplo in inkt in en stuur eenige tegelijk aan den secretaris. Voor de juiste namen verwijzen we U naar de achterliggende lijst.
6. Na een bericht, dat Uw opgaven goedgekeurd zijn, kunt U Uw materiaal eventueel wegdoen.

Lijst van de Nederlandsche Land- en Zoetwatermollusken
en hun voornaamste synoniemen.

- no. 1 Abida secale (Draparnaud)
- 2 Acanthinula aculeata (O.F. Müller)
- 3 lamellata (Jeffreys)
- 4 Acroloxus lacustris (Linné)
 Agriolimax zie Deroceras
 agrestis is niet inlandsch, zie Deroceras reticulatum
- Alinda zie Clausilia
- Amnicola zie Marstoniopsis
- Amphipeplea zie Myxas
- 5 Ancylus fluviatilis O.F. Müller
 lacustris = Acroloxus lacustris
- Anodonta anatina = A.cygnea piscinalis
 cellensis = A.cygnea zellensis
 complanata = Pseudanodonta complanata
- 6 cygnea cygnea (Linné)
- 7 cygnea piscinalis Nilsson
- 8 cygnea zellensis (Gmelin)
- 9 Aplexa hypnorum (Linné)
- 10 Arianta arbustorum (Linné)
- 11 Arion ater (Linné)
- 12 circumscriptus Johnston
 empiricorum = A.ater
- 13 hortensis Férussac
- 14 intermedius Norman
 rufus = A.ater
- 15 subfuscus (Draparnaud)
- Armiger zie Planorbis
- Assemania = Assiminea
- 16 Assiminea grayana (Leach m.s.) Fleming
- 17 Balea perversa (Linné)
- Bathyomphalus zie Planorbis
- 18 Bithynia leachii (Sheppard)
- 19 tentaculata (Linné)
 Caecilianella = Cecilioides
 Caecilioides = Cecilioides
 Carthusiana zie Theba
- 20 Carychium minimum O.F. Müller
- 21 Cecilioides acicula (O.F. Müller)
- 22 Cepaea hortensis (O.F. Müller)
- 23 nemoralis (Linné)
 Chilotrema zie Helicigona
- 24 Chondrina avenacea (Bruguière)
- 25 Clausilia bidentata (Ström)
- 26 biplicata (Montagu)

- no.
 27 Clausilia dubia Draparnaud
 28 laminata (Montagu)
 29 lineolata Held
 30 parvula (Studer) Férussac
 31 rolphii Leach in Turton
 32 Cochlicopa lubrica (O.F. Müller)
 33 Columella edentula (Draparnaud)
 34 Congeria cochleata (Kickx)
 Conulus zie Euconulus
 Coretus zie Planorbis
 Cyclas zie Sphaerium
 Cyclostoma zie Pomatias
 35 Deroceras laeve (O.F. Müller)
 36 reticulatum (O.F. Müller)
 37 Dreissena polymorpha (Pallas)
 Dreissensia cochleata = Congeria cochleata
 polymorpha = Dreissena polymorpha
 38 Ena obscura (O.F. Müller)
 Ericia zie Pomatias
Euconulus fulvus = E.trochiformis
 39 trochiformis (Montagu)
 40 Eulota fruticum (O.F. Müller)
 41 Fruticicola hispida (Linné)
 42 striolata (C.Pfeiffer)
 Galba zie Lymnaea
 43 Goniadiscus rotundatus (O.F.Müller)
 Gyraulus zie Planorbis
Helicella candidula = H.unifasciata
 44 caperata (Montagu)
 45 ericetorum (O.F.Müller)
 gigaxii = H.heripensis
 46 heripensis (Mabille)
 intersecta = H.caperata
 47 unifasciata (Poiret)
 48 virgata (Da Costa)
 49 Helicigona lapicida (Linné)
 50 Helicodonta obvoluta (O.F.Müller)
 51 Helix aspersa O.F. Müller
 52 pomatia Linné
 zie ook Cepaea
 Hippeutis zie Planorbis
 Hyalinia zie Oxychilus en Retinella
Hydrobia jenkinsi = Potamopyrgus jenkinsi
 scholtzi = Marstoniopsis steinii
 53 stagnalis (Baster)
 steinii = Marstoniopsis steinii
 54 ulvae (Pennant)

- no. *Hydrobia ventrosa* = *H. stagnalis*
 Hygromia zie *Fruticicola* en *Monacha*
 Iphigena zie *Clausilia*
 Isthmia zie *Truncatellina*
 Kuzmicia zie *Clausilia*
 Laciniaria zie *Clausilia*
 55 *Lauria cylindracea* (Da Costa)
 56 *Lehmannia marginata* (O.F.Müller)
 Leptolimnaea zie *Lymnaea*
 Leuconia zie *Ovatella*
 Limax arborum = *Lehmannia marginata*
 57 *cinereoniger* Wolf
 58 *flavus* Linné
 marginatus = *Lehmannia marginata*
 59 *maximus* Linné
 maximus var. *cinereoniger* = *L. cinereoniger*
 60 *tenellus* O.F.Müller
 Limnaea = *Lymnaea*
 61 *Lithoglyphus naticoides* (Férussac m.s.) C.Pfeiffer
 62 *Lymnaea auricularia* (Linné)
 63 *glabra* (O.F.Müller)
 64 *ovata* Draparnaud
 65 *palustris* (O.F.Müller)
 66 *stagnalis* (Linné)
 67 *truncatula* (O.F.Müller)
 Marpessa zie *Clausilia*
 68 *Marstoniopsis steinii* (von Martens)
 69 *Monacha incarnata* (O.F.Müller)
 70 *rubiginosa* (A.Schmidt)
 71 *Musculium lacustre* (O.F.Müller)
 72 *ryckholtii* (Normand)
 73 *Myxas glutinosa* (O.F.Müller)
 Neritina zie *Theodoxus*
 Omphiscola zie *Lymnaea*
 74 *Orcula doliolum* (Bruguère)
 75 *Ovatella bidentata* (Montagu)
 76 *Oxychilus alliarius* (Miller)
 77 *cellarius* (O.F.Müller)
 78 *draparnaldi* (Beck)
 Paludestrina jenkinsi = *Potamopyrgus jenkinsi*
 stagnalis = *Hydrobia stagnalis*
 steinii = *Marstoniopsis steinii*
 ventrosa = *Hydrobia stagnalis*
 ulvae = *Hydrobia ulvae*
 Paraspira zie *Planorbis*
 Patula zie *Goniodiscus*
 Peringia zie *Hydrobia*

- Phenacolimax zie Vitrina
- 79 Physa acuta Draparnaud
- 80 fontinalis (Linné)
- 81 Phytia myosotis (Draparnaud)
- Pirostoma zie Clausilia
- 82 Pisidium amnicum (O.F.Müller)
- casertanum = P.cinereum
- 83 cinereum Alder
- 84 henslowanum (Sheppard)
- 85 hibernicum Westerlund
- 86 miliun Held
- 87 moitessierianum Paladilhe
- 88 nitidum Jenyns
- 89 obtusale C.Pfeiffer
- 90 personatum Malm
- 91 ponderosum Stelfox
- 92 pulchellum Jenyns
- pusillum = P.personatum
- 93 subtruncatum Malm
- 94 supinum A.Schmidt
- 95 tenuilineatum Stelfox
- torquatum = P.moitessierianum
- 96 Planorbis albus O.F.Müller
- 97 carinatus O.F.Müller
- 98 complanatus (Linné)
- 99 contortus (Linné)
- 100 corneus (Linné)
- 101 crista (Linné)
- glaber = P.laevis
- 102 laevis Alder
- 103 leucostoma Millet
- marginatus = P.planorbis
- nautilus = P.crista
- nitidus = Segmentina nitida
- 104 planorbis (Linné)
- 105 riparius Westerlund
- 106 vortex (Linné)
- 107 vorticulus Troschel
- Polita zie Oxychilus
- 108 Pomatias elegans (O.F.Müller)
- Potamopyrgus crystallinus carinatus = P.jenkinsi
- 109 jenkinsi (Smith)
- 110 Pseudanodonta complanata (Rossmässler)
- 111 Punctum pygmaeum (Draparnaud)
- 112 Pupilla muscorum (Linné)
- Radix zie Lymnaea
- 113 Retinella hammonis (Ström)

- no.
 114 Retinella nitens (Michaud)
 115 nitidula (Draparnaud)
 nitidula var.nitens = R.nitens
 116 pura (Alder)
 radiatula = R.hammonis
 117 Segmentina nitida (O.F.Müller)
 Spermodea zie Acanthinula
 118 Sphaerium corneum (Linné)
 119 rivicola (Leach in Lamarck)
 120 solidum (Normand)
 Sphyradium zie Columella
 Spiralina zie Planorbis
 Stagnicola zie Lymnaea
 121 Succinea arenaria Bouchard - Chantereaux
 elegans is niet inlandsch, zie S.pfeifferi
 122 oblonga Draparnaud
 123 pfeifferi Rossmässler
 124 putris (Linné)
 125 Theba cantiana (Montagu)
 carthusiana = T.cartusiana
 126 cartusiana (O.F.Müller)
 127 Theodoxus fluviatilis (Linné)
 Tropidiscus zie Planorbis
 128 Truncatellina cylindrica (Férussac)
 minutissima = T.cylindrica
 Unio batavus var.crassus = U.crassus batavus
 129 crassus batavus (Maton & Racket)
 130 pictorum (Linné)
 131 tumidus Retzius
 132 Vallonia costata (O.F.Müller)
 133 excentrica Sterki
 134 pulchella (O.F.Müller)
 135 Valvata cristata (O.F.Müller)
 136 macrostoma (Steenbuch m.s.) Mörch
 137 piscinalis (O.F.Müller)
 pulchella = V.macrostoma
 138 Vertigo angustior Jeffreys
 139 antivertigo (Draparnaud)
 140 pusilla O.F.Müller
 141 pygmaea (Draparnaud)
 142 substriata (Jeffreys)
 143 Vitrea contracta Westerlund
 144 crystallina (O.F.Müller)
 145 Vitrina diaphana Draparnaud
 146 major (Férussac)
 147 pellucida (O.F.Müller)
 Vivipara = Viviparus

- no. Viviparus contectus = V.viviparus
 fasciatus = V.viviparus
 148 lacustris Beck (spitse, bolle!)
 149 viviparus (Linné) (stompe, vlakke!)
 viviparus (O.F.Müller, auct.non Linné) = V.lacustris
 Xerophila zie Helicella
 150 Zonitoides excavatus (Bean m.s., Alder)
 hammonis = Retinella hammonis
 151 nitidus (O.F.Müller)

Lijst van de Nederlandsche Zee-Mollusken en hun
voornaamste synoniemen

- 152 Abra alba (W.Wood)
 153 prismatica (Montagu)
 154 tenuis (Montagu)
 155 Acanthodoris pilosa (Abildgaard)
 Aclis zie Graphis
 Actaeon = Acteon
 156 Acteon tornatilis (Linné)
 Adeorbis zie Tornus
 157 Aeolidia papillosa (Linné)
 158 Alloteuthis subulata (Lamarck)
 159 Aloidis gibba (Olivi)
 160 Alvania beanii (Thorpe)
 161 lactea (Michaud)
 162 zetlandica (Montagu)
 163 Ancula cristata (Alder)
 164 Angulus fabula (Gmelin)
 165 tenuis (Da Costa)
 166 Anomia ephippium Linné (niet te verwarren met
 zie ook Heteranomia Heteranomia squamula!)
 167 Antiopella cristata (della Chiaje)
 168 Aporrhais pespelecani quadrifidus (Da Costa)
 169 Arca lactea Linné
 Artemis zie Dosinia
 170 Astarte triangularis (Montagu)
 Barbatia zie Arca
 171 Barnea candida (Linné)
 172 parva (Pennant)
 Bela zie Lora
 172 Bittium reticulatum (Da Costa)
 174 Buccinum undatum Linné
 175 Cadlina laevis (Linné)
 176 Calliostoma zizyphinum conuloide (Lamarck)
 177 Calyptraea chinensis (Linné)

- no.
 178 Cardium aculeatum Linné
 179 crassum Gmelin
 180 echinatum Linné
 181 edule Linné
 norvegicum = C.crassum
 182 tubercularum Linné
 Chamelaea zie Venus
 Chenopus zie Aporrhais
 183 Chlamys opercularis (Linné)
 184 tigerina (Müller)
 185 varia (Linné)
 186 Chrysallida decussata (Montagu)
 187 spiralis (Montagu)
 188 Cingula semicostata aculeus (Gould)
 189 semicostata semicostata (Montagu)
 190 semistriata (Montagu)
 striata = C.semicostata
 191 Clathrus clathratulus (Kanmacher)
 192, clathrus (Linné)
 communis = C.clathrus
 193 trevelyanus (Johnston)
 194 turtonis (Turton)
 195 Colus gracilis (Da Costa)
 196 Corambe batava Kerbert
 Corbula zie Aloidis
 197 Cratena aurantia (Alder & Hancock)
 Crenella zie Musculus
 198 Crepidula fornicata (Linné)
 199 Cultellus pellucidus (Pennant)
 Cypraea zie Trivia
 200 Cyprina islandica (Linné)
 201 Dendronotus frondosus (Ascanius)
 202 Dentalium entalis Linné
 203 Diodora apertura (Montagu)
 204 Donax vittatus (Da Costa)
 205 Dosinia exoleta (Linné)
 206 lupinus lincta (Montagu)
 Eledone zie Ozoena
 207 Elysia viridis (Montagu)
 208 Embletonia pallida (Alder & Hancock)
 209 Ensis ensis (Linné)
 210 siliqua (Linné)
 211 Eubranchus exiguus (Alder & Hancock)
 212 Facelina coronata (Forbes & Hanley)
 213 drummondi (Alder & Hancock)
 Fissurella apertura = Diodora apertura
 graeca = Diodora apertura

no.

- Fissurella reticulata (Forbes & Hanley) = Diodora apertura
 Fusus zie Neptunea
 Gari ferroënsis = G.fervensis
 214 fervensis (Gmelin)
 215 Gibbula cineraria (Linné)
 216 magus (Linné)
 217 tumida (Montagu)
 128 umbilicalis (Da Costa)
 219 Goniodoris nodosa (Montagu)
 220 Graphis albida (Kammacher)
 221 Helcion pellucidum (Linné)
 222 Heteranomia squamula (Linné)
 223 Hiatella arctica (Linné)
 224 gallicana (Lamarck)
 rugosa = H.gallicana
 225 Idulia coronata (Gmelin)
 226 Ischnochiton albus (Linné)
 227 Kellia suborbicularis (Montagu)
 Lacuna divaricata = L.vincta
 218 vincta (Montagu)
 Laevicardium zie Cardium
 229 Lamellidoris aspera Alder & Hancock
 230 bilamellata (Linné)
 231 Lasaea rubra (Montagu)
 Lepidochiton = Lepidochitona
 232 Lepidochitona cinereus (Linné)
 233 Lepidopleurus cancellatus (Sowerby)
 234 Littorina littorea (Linné)
 235 neritoides petraea (Montagu)
 236 obtusata littoralis (Linné)
 237 saxatilis rudis (Maton)
 238 saxatilis saxatilis (Olivi)
 239 saxatilis tenebrosa (Montagu)
 240 Loligo forbesii Steenstrup
 media auct.non Linné = Alloteuthis subulata
 241 vulgaris Lamarck
 242 Lora turricula (Montagu)
 Lutraria elliptica = L.lutraria
 243 lutraria (Linné)
 Lutricularia zie Abra
 244 Macoma balthica (Linné)
 baltica = M.balthica
 Mactra corallina atlantica = M.corallina cinerea
 245 corallina cinerea Montagu
 stultorum = M.corallina cinerea
 zie ook Spisula
 Modiolaria zie Musculus

- no
 246 Modiolus modiolus (Linné)
Montacuta bidentata = Mysella bidentata
 247 ferruginosa (Montagu)
 Murex zie Ocenebra
 248 Musculus marmoratus (Forbes)
 249 Mya arenaria Linné
 250 truncata Linné
 251 Mysella bidentata (Montagu)
 252 Mytilus edulis Linné
 253 gallprovincialis Lamarck
 Nassa zie Nassarius
 254 Nassarius incrassatus (Ström)
 255 reticulatus (Linné)
 Natica alderi = N.poliana alderi
 256 catena (Da Costa)
 monilifera = N.catena
 nitida = M.poliana alderi
 257 poliana alderi Forbes
 258 Neptunea antiqua (Linné)
 259 despecta (Linné)
 260 Nucella lapillus (Linné)
 261 Nucula nucleus (Linné)
 262 tumidula Malm
 263 Ocenebra erinacea (Linné)
 264 Octopus vulgaris Lamarck
Odostomia decussta = Chrysallida decussata
 265 plicata (Montagu)
 rissoides = O.scalar
 266 scalaris Macgillivray
 267 truncatula Jeffreys
 268 Ommastrephes sagittatus (Lamarck)
 Ommatostrephes = Ommastrephes
 269 Oncidiella celtica (Forbes & Hanley)
 Onoba zie Cingula
 270 Ostrea angulata (Lamarck)
 271 edulis Linné
 272 Ozoena cirrhosa (Lamarck)
 273 Palio dubia (M.Sars)
 274 Paphia decussata (Linné)
 275 pullastra (Montagu)
 276 Patella vulgata Linné
 Patina zie Helcion
 277 Pecten maximus (Linné)
 zie ook Chlamys
 278 Petricola pholadiformis Lamarck
 Phasianella zie Tricolia
 279 Philina alata (Forbes)

- no
 280 Philine aperta quadripartita (Ascanius)
 281 Pholas dactylus Linné
 zie ook Barnea en Zirfaea
 Psammobia zie Gari
 Purpura zie Nucella
 Pyrgulina zie Chrysallida
 282 Retusa alba (Kanmacher)
 obtusa = R.alba
 283 Rissoa inconspicua Alder
 284 membranacea (J.Adams)
 285 parva (Da Costa)
 zie ook Alvania
 Saxicava zie Hiatella
 286 Saxicavella jeffreysi Wickworth
 plicata = S.jeffreysi
 Scala zie Clathrus
 Scalaria zie Clathrus
 Scrobicularia piperata = S.plana
 287 plana (Da Costa)
 288 Sepia elegans Orbigny
 289 officinalis Linné
 290 orbigniana Férussac
 291 Sepietta oweniana (Orbigny)
 292 Sepiola atlantica Orbigny
 Siliqua zie Ensis
 Sipho zie Colus
 293 Solen marginatus Montagu
 vagina = S.marginatus
 zie ook Ensis
 294 Sphenia binghami Turton
 295 Spisula elliptica (Brown)
 296 solida (Linné)
 297 subtruncata (Da Costa)
 Syndosmya zie Abra
 Tapes zie Paphia
 Tellimya zie Montacuta
 Tellina zie Angulus en Macoma
 298 Teredo megotara Forbes & Hanley
 299 navalis Linné
 300 Tergipes despectus (Johnston)
 Todarodes zie Ommastrephes
 301 Tonicella marmorea (Fabricius)
 302 Tornus subcarinatus (Montagu)
 Trachydermon zie Lepidochitona
 Thracia papyracea = T.phaseolina
 303 phaseolina (Lamarck)
 304 Tricolia pullus picta (Da Costa)

- no
 305 Tritonia plebeia Johnston
 Tritonofusus zie Colus
- 306 Trivia arctica (Pulteney) (ongevlekt!)
 europaea = T.monacha
- 307 monacha (Da Costa) (gevekt!)
 Trochus zie Gibbula en Calliostoma
- 308 Turritella communis Risso
 Velutina laevigata = V.velutina
- 309 velutina (Müller)
Venus gallina auct.non Linné = V.striatula
- 310 mercenaria Linné
- 311 ovata Pennant
- 312 striatula (Da Costa)
- 313 verrucosa Linné
 Volsella zie Modiolus
 Zippora zie Rissoa
- 314 Zirfaea crispata (Linné)
 Zirphaea = Zirfaea